

Spiekbriefjes

DOEL BEPALEN: Waarom lees ik de tekst?

Ik heb een leesdoel:

Ik zoek informatie, ik wil lezen voor mijn plezier of ik wil weten hoe ik iets moet doen.

Een schrijver heeft een schrijfdoel:

Hij geeft informatie, bezorgt plezier of legt uit hoe je iets moet doen.

Soms lijkt het alsof een schrijver informatie geeft, terwijl hij een ander doel heeft: Bijvoorbeeld reclame maken.

VOORSPELLEN: Waar gaat de tekst over?

1. Ik kijk naar de titel, de illustraties, de vorm, de bron en andere kenmerken van een tekst.
2. Ik krijg een idee over wat voor soort tekst het is, over het onderwerp en de inhoud van de tekst.
3. Tijdens het lezen controleer ik of mijn verwachtingen juist zijn.

Ik zie een schema en veel informatie over boter. Het lijkt een informatieve tekst over boter. Ik zie ook het logo van een bekend bedrijf bij de tekst. Het zal dus wel reclame zijn.

VOORKENNIS OPHALEN: Wat weet ik al over het onderwerp?

Ik weet over veel onderwerpen al iets. Dat kunnen feiten en meningen zijn.

- Feiten kan iedereen controleren.
 - Een mening is van mijzelf. Ik heb daar argumenten voor.
- Ik verander van mening als ik betere argumenten lees of hoor.

feiten

meningen

Ik vind dat iedereen roomboter in plaats van margarine zou moeten eten.
1. Ik vind het lekkerder.
2. Het is vast gezonder want het is puur natuur.

HERSTELLEN: Wat doe ik als ik het niet meer snap?

Soms lees je een zin die niet letterlijk zo bedoeld kan zijn.

De juf noemt Lisa een 'laatbloeier'.

Toch snap je de betekenis. Je weet dat de zin figuurlijk bedoeld is.

Bij zo'n beeldspraak lees je tussen de regels door.

Juf bedoelt: Bij Lisa lukt het ook, maar het kost wat meer tijd.

Ik lees:
Hij viel met zijn neus in de boter.
Ik snap dat dit figuurlijk bedoeld is.
Het betekent: Hij had geluk.

VRAGEN STELLEN: Welke vragen zie ik in de tekst?

Elke tekst kun je opdelen in alinea's.

Die alinea's geven meestal antwoord op een WH-vraag.

Daarmee geef je de tekst structuur.

Door vragen te stellen kun je een tekst beter onthouden.

VISUALISEREN: Welk plaatje past bij de tekst?

Ik zie een plaatje of een schema voor me als ik lees.

Die plaatjes helpen om verbanden in een tekst te zien.

SAMENVATTEN: Hoe vat ik de tekst samen?

Ik kan een tekst samenvatten om hem beter te onthouden.

Ik weet dat het belangrijkste van de tekst in de kern staat.

Soms is de conclusie ook belangrijk. Die staat in het slot van de tekst.

Juf: "Jan, noem eens vier dingen waar melk in zit."

Jan: "boter, kaas en twee koeien."

Opzoekvaardigheden

Ik kan zoektermen en trefwoorden bij een tekst bedenken, om hiermee informatie te zoeken in verschillende bronnen. Ik weet dat niet alle bronnen betrouwbare informatie geven. Daarmee houd ik rekening bij het kiezen van mijn bronnen.

Informatie en meningen vergelijken

Op grond van dezelfde feiten kun je toch van mening verschillen. Ik kan de argumenten herkennen die iemand voor zijn mening heeft. Bovendien weet ik dat een schrijver niet altijd alles letterlijk bedoelt.

Zelf kan ik ook argumenten bedenken voor of tegen een mening.